

ВІДГУК

Офіційного опонента на кандидатську дисертацію

Шкурко Валентини Юрїївни

на тему: „ Трансформація жіночого флеш-іміджу в моді ХХ століття”,

за спеціальністю 17.00.07 – дизайн

Актуальність обраної теми. Кандидатська дисертаційна робота Шкурко Валентини Юрїївни за темою „Трансформація жіночого флеш-іміджу в моді ХХ століття” є актуальним науковим дослідженням, адже розглядає питання тілесності, тілесних практик моди, формування іміджу тощо.

Тема дослідження показує зв'язок проектних, соціологічних, культурно-історичних та мистецтвознавчих аспектів. Автор застосовує ці підходи як до об'єкту дослідження, так і до процесу аналізу. У роботі розглядаються і описуються різноманітні практики моди ХХ століття, що стосуються формування та еволюції жіночого флеш-іміджу.

Дисертація є ґрунтовним дослідженням, що вивчає дану тему в проблемному полі культуротворення моди.

Оцінка змісту дисертації.

Текст грамотний і стилістично опрацьований. Вступ дисертаційної роботи відображає актуальність обраного наукового дослідження щодо питань пов'язаних із формуванням жіночого флеш-іміджу через призму історичних, культурних, мистецьких аспектів та основних чинників, що впливають на розвиток моди й основних тенденцій у жіночому образі ХХ століття. В роботі коректно сформульована мета, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження, наукова новизна, практична значущість, апробація результатів дисертаційної роботи, публікації, структура та обсяг роботи тощо.

Культура соціуму та мода часто визначається як симбіоз матеріальних естетичних і духовних потреб та способів їх ретрансляції. У філософії мода розглядається через систему цінностей людини, її здатності створювати оточуючий світ і саму себе відповідно до власного світогляду. Сам флеш-імідж часто формує свої цінності, подекуди руйнуючи протиріччя між усталеним світом цінностей і антицінностей. Такий підхід вимагає розгляду об'єктивної реальності як результату людського самоствердження через формування флеш-іміджу. Саме ці питання автор аналізує та описує у дисертаційній роботі.

У дослідженні досить ретельно опрацьовано як історіографію так і джерельну базу дослідження. Рівень проведеної роботи дає можливість стверджувати про глибоку обізнаність дисертантки з науково-практичними розробками провідних зарубіжних та вітчизняних вчених щодо вивчення заявленої проблематики.

У своїй роботі Шкурко Валентина не залишила поза увагою питання експлікації, порівняння й синонімічності термінів «образ» та «імідж», останній з яких, на думку автора, залишається неологізмом і перебуває в полі дискусій. Відповідно до поставлених завдань, автор уточнила визначення: „тілесність”, „тіло”, „плоть”, „флеш-імідж”, тим самим обґрунтувала і пояснила термінологічну базу дослідження. Зокрема, було опрацьовано такі поняття як: „жіночий образ”, „модний жіночий образ”, розглянуто основні їх характеристики та змістову наповненість понять „жіночність”, „фемінність”, „фемінізм”. Та тут, на мою думку, потрібно було б надати дефініцію терміну „маскулінність”, та його впливу на флеш-імідж жінки ХХ століття. Хоча прояви маскулінізації в жіночих образах були частково описані автором. Зокрема, важливе значення в роботі мають додані до неї аналітичні таблиці, що розкривають сутність та систематизують найважливіші для дослідження поняття.

Серед усіх розділів, найбільш цікавим, видався другий, що демонструє особливості формування флеш-іміджу жінки у ХХ столітті, як у

мистецтві, так і в проектній діяльності дизайнерів одягу. Автором описуються і досліджуються трансформації жіночого флеш-іміджу в мистецьких практиках моди через діяльність відомих художників, скульпторів, що змальовували і тим самим формували естетичних ідеал краси того чи іншого періоду.

Зокрема у другому розділі автор ретельно описує флеш-іміджі у контексті молодіжних субкультур другої половини ХХ століття: серед яких панки, хіпі тощо. Автор розповідає про головні фігури у Fashion індустрії які формували флеш-імідж жінки, моду, і показує те, як сама мода впливала на діяльність дизайнерів.

Крім того, у другому розділі дисертації досліджено й вдало висвітлено експлікацію естетичних детермінант трансформації та еволюції флеш-іміджів в контексті формування та змін висхідних регулятивів культури, мистецтва та діяльності дизайнерів одягу.

Третій розділ роботи описує специфіку формування радянського флеш-іміджу жінки, зокрема й трансформацію жіночого флеш-іміджу на території України в радянський та пострадянський періоди. В дисертації зазначається, що українська мода кінця ХХ століття мімікрує, трансформується в просторі видовищних імплікацій, визначає орієнтацію на універсалізацію загального досвіду генерації культурно-історичного потенціалу, виявляє основні тенденції семіотичних конотацій моди. Усе це радикально відрізняється від радянського простору моди, де характерним є утилітаризм і примітивізм.

Крім того, у третьому розділі описано явище „реформаторської” моди, яку пропагували актриси, художниці, громадські діячки, суфражистки. Автор зазначає, що українська мода формувалась на основі діяльності майстерень одягу, будинків моделей, республіканських методичних центрів, художників-модельєрів та майстрів перукарської справи.

Зокрема, авторка дисертації намагається висвітлити питання формування флеш-іміджу через дизайн зачіски, макіяж як складову флеш-іміджу сучасної людини.

В дисертаційній роботі також піднімається надзвичайно актуальне питання екології флеш-іміджу в мистецтві. Поняття «екологія» розглядається як спосіб збереження тіла людини в контексті модних інновацій. Авторкою проаналізовано новітні тенденції та сучасні практики (татуювання, пірсинг тощо), що впливають на трансформацію флеш-іміджу людини. Валентиною Юрієвною зазначено, що однією з проблем в екології флеш-іміджу є суперечність між прагненням естетичного удосконалити тіло людини і ризиками, пов'язаними з негативним впливом таких процедур на її здоров'я. Попри те, вважаю, що даний пункт потребує більш широкого висвітлення проблематики екології в контексті тілесних практиках моди та соціокультурному просторі загалом.

Достовірність та обґрунтованість одержаних автором результатів забезпечуються посиланнями на роботи авторів, що висвітлювали аналогічні питання тощо. Зокрема дане дослідження сприяє актуалізації, у науковому дискурсі, деяких важливих ідей запропонованих сучасними дизайнерами, у соціокультурному, духовному та етичному аспектах. Текст дисертації дає підстави для рефлексії над питаннями, які є значно ширшими за тему роботи, що відповідає обраній спеціальності.

Вірогідність та обґрунтованість отриманих результатів забезпечуються методологічними та теоретичними засадами вихідних положень дослідження. Необхідно також відзначити й обґрунтованість наведених дисертанткою висновків, що базуються на грамотному застосуванні теоретичних, емпіричних, історичних та експериментальних методів досліджень.

Можна і далі перераховувати і позитивні напрацювання автора, що впливають з основного тексту дисертації та підкреслені у висновках та пунктах наукової новизни. У цілому дисертація створює позитивне

враження: за обраною темою дослідження, широтою предметного поля, міждисциплінарними зв'язками, різноманітністю фактажу та систематизацією викладеного матеріалу.

У роботі видно, що дисертантка достатньо добре орієнтується у проявах різноманітних практик моди, що демонструють різноманітні флеш-іміджі, які описуються нею у роботі. Вона з повагою ставиться до різних ідей, їх проявів та поглядів, але при цьому їй не бракує критичного мислення, щоб компетентно дослідити зазначене питання у соціологічному, мистецькому та культурно-історичному вимірах.

До дослідження висловлюю, не зауваження, а все ж побажання, врахування яких увиразнило зміст наукового матеріалу:

- На мою думку, доречним було б більш широко проаналізувати і розкрити чинники (політичного, економічного та духовного аспектів), що впливали на трансформацію жіночого флеш-іміджу у моді ХХ століття, й зорієнтуватися на тому, як саме формувався, з точки зору дизайнерських практик моди, тілесний образ жінки, аніж через призму соціокультурних практик, які все ж беззаперечно мають важливе значення.
- Зокрема, враховуючи заявлену тему „трансформація жіночого флеш-іміджу в моді ХХ століття” доцільно було б показати, наприклад, через порівняння чи протиставлення як саме формувався флеш-імідж жінки в культурах сходу.
- Дисертація є ґрунтовним дослідженням, що вивчає дану тему в проблемному полі культуротворення моди, проте виникає питання і побажання відносно опрацювання теми жіночого флеш-іміджу та його ролі у орієнтаціях сучасного глобалізованого соціокультурного простору та дизайну загалом.

Висловлені зауваження та побажання не є принциповими для загальної позитивної оцінки дисертації, зміст якої відображений у фахових наукових статтях, інших наукових публікаціях, апробований на міжнародних і всеукраїнських конференціях і семінарах тощо.

Текст автореферату відображає основні положення й найважливіші наукові висновки, які винесені на захист, відповідає змісту дисертаційного дослідження. Дисертація опрацьована на достатньому теоретичному рівні, відзначається чіткою, продуманою структурою та систематизовано викладеним матеріалом.

Основні ідеї та висновки дисертації достатньо повно висвітлені в опублікованих працях автора. Робота Шкурко Валентини Юрїївни належним чином є апробованою на всеукраїнських та міжнародних наукових та науково-практичних конференціях.

Автор логічно структурував роботу, яка складається зі вступу, трьох розділів, які збалансовано об'єднуються у 10 підрозділів, висновків до розділів і загальних до всієї дисертації, списку використаних джерел та додатків.

Аналіз дисертаційної роботи та опублікованих наукових праць дає підстави зробити висновок про те, що дисертація на тему “Трансформація жіночого флеш-іміджу в моді ХХ століття” – цілісне дослідження, яке за рівнями наукової новизни, теоретичного і практичного значення, обґрунтованості отриманих результатів відповідає вимогам ДАК України щодо кандидатських дисертацій, а її автор цілком заслуговує присудження наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.07 – дизайн

Кандидат філософських наук, старший викладач кафедри дизайну та реклами Факультету філософії та суспільствознавства, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Лізітше А.М. Дерман
засвідчую стеч о/і Prof. Стисешица Т.В.

